

ကမ်းတံလ်အမေသကိးတံလ်တံဟ့ၣ်တံဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဆူ ပုၤဘၣ်ကီၣ်ဘၣ်ခဲလၢအအိၣ်တမံၤ
ဖဲကီၣ်ကီၣ်တဲၣ်ပူၤတဖၣ်အဂီၢ်

Committee for Coordination of Services to Displaced Persons in Thailand (CCSDPT)

ကရၢဟံၣ်ဖိၣ်တဖၣ်အတၢ်သကဲၣ်ပဝးအတၢ်ဘျၢ
INTER-AGENCY CODE OF CONDUCT

I. တၢ်ကတိၤလၢညါ

(က) ဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်အိၣ်သး

၁.၁ ထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤ တၢ်သဘံၣ်ဘၣ်ဒီးတၢ်သးလီၢ်သးကျဲအယံ မၤလီၤပအၣ်ကွံၣ်ဒီးလီၤစၢၤကွံၣ်ပဲ ပုၤဂ့ၢ်ဝီဒီးထံၣ်ကီၢ်သး
အတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်သးတဖၣ် လၢအဟ့ၣ်တၢ်ဒီးသဒၢဆူပူၤတဝၢဒီးပုၤတဂၢၤစုၣ်စုၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤစၢၤလၢကမုၢ်ထံဖိကီၢ်ဖိ
လၢအတူၢ်ဘၣ်တၢ်တဖၣ်အဂီၢ်အိၣ်ဝဲဒီး ကရၢလၢအဟ့ၣ်မၤစၢၤပုၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်လိၣ်ဘၣ်တဖၣ် လၢတၢ်ဟ့ၣ်မၤစၢၤ မၤလၢပုၤန့ၢ်
ဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်လိၣ်ဘၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ် တကူတလၢဘၣ်သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. အါစုအါဘျီ တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဒီးသဒၢအကျိၤအကွံၣ်တဖၣ်
တမ့ၢ်တၢ်လၢအတူၢ်ထီၣ်ထီၣ်ဘး မ့တမ့ၢ် တၢ်လိၣ်ဘၣ်လၢအရ့ဒိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် တၢ်မၤလၢပုၤအီၤ တတူၢ်ထီၣ်ထီၣ်ဘးဘၣ်
မ့ၢ်ဂ့ၢ်န့ၣ် အိၣ်ဝဲလီၤ. လၢတၢ်အိၣ်သးဒ်အံၤအဖိခိၣ်, ကမုၢ်ထံဖိကီၢ်ဖိလၢအတူၢ်ဘၣ်တၢ်တဖၣ်အိၣ်ဘၣ်ဝဲလၢတၢ်အိၣ်မူဖဲ
တၢ်ဟံးန့ၢ်တၢ်ဘၣ်ဘျၢ လၢအဝဲသ့ၣ်အဖိခိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ် တၢ်မၤအီၤလၢတၢ်တတိၤတလီၤဘၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်သ့ၣ်ညီဝဲန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်အိၣ်သး
ဒ်အံၤအပူၤ ပုၤမၤတၢ်ဖိလၢ အဟ့ၣ်မၤစၢၤပုၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်လိၣ်ဘၣ်တဖၣ်ဒီး ပုၤဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤဖိအဂၤတဖၣ်သ့ၣ်ကမၣ်ဘၣ်အတၢ်
စိတၢ်ကမိၤသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

(ခ) တၢ်သကဲၣ်ပဝးအတၢ်ဘျၢ

၁.၂ ကရၢလၢအဟ့ၣ်မၤစၢၤပုၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်လိၣ်ဘၣ် လၢအမေသကိးယုၣ်တၢ်ဒီးပုၤဘၣ်ကီၣ်ဘၣ်ခဲဖဲ ကီၢ်ကီၣ်တဲၣ်ပူၤသ့ၣ်တ
ဖၣ်န့ၣ် ဟံလီၤအသးကျၢမုဆူလၢ အကဟ့ၣ်တၢ်ဒီးသဒၢ ဒ်သိးတၢ်မၤပယုဲ ပုၤဘၣ်ကီၣ်ဘၣ်ခဲဖဲတဖၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ် တၢ်ဟံးန့ၢ်တၢ်
ဘၣ်ဘျၢလၢ ပုၤဘၣ်ကီၣ်ဘၣ်ခဲဖဲတဖၣ်အဖိခိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ် သ့တအိၣ်ထီၣ်တဂ့ၢ်အဂီၢ် ဒီးမ့ၢ်အိၣ်ထီၣ်ဒၣ်လဲၣ်အဝဲသ့ၣ်ကဟံး မူဒါ
တုၤလီၤတီၤလီၤန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ပညိၣ် တမံၤယိဒ်အံၤအပူၤအဝဲသ့ၣ်သးလီၤပလိၣ်ဝဲလၢအကဟံၣ်ဖိထီၣ်သကိးအသးဒီး
ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲ ကရၢဟံၣ်ဖိတဖၣ် အတၢ်သကဲၣ်ပဝးအတၢ်ဘျၢန့ၣ်လီၤ.

၁.၃ တၢ်ဘျၢသ့ၣ်တဖၣ်အံၤကပၤယၢ်ပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ် ဒ်သိးအကအိၣ်ဒီးတၢ်သကဲၣ်ပဝးလၢအဖိးမံဒီးလၢတၢ်တူၢ်လိၣ်
အီၤသ့အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်သကဲၣ်ပဝးအတၢ်ဘျၢအံၤ တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤမ့ၢ်ဒ်သိးကကဲထီၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤလၢ ကရၢလၢ
အဟ့ၣ်မၤစၢၤပုၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်လိၣ်ဘၣ်ဒီးအပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်လၢအတၢ်ဖဲတၢ်မၤအပူၤ ကသ့န့ၢ်ပၢ်အမူအဒါ လၢကဘၣ်အိၣ်ဒီး
တၢ်ဟံၣ်သ့ၣ်ဟံးသး သကဲၣ်ပဝးလၢတၢ်တူၢ်လိၣ်အီၤသ့ ဒီးကဘၣ်ဖဲမၤဟူးဂဲၤဝဲ လၢကမုၢ်ထံဖိန့ၣ်န့ၢ်အီၤဒီးဟံကဲအီၤ က
သ့ဝဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကရၢကရိလၢအဆိးကါဝဲတၢ်ဘျၢတဖၣ်အံၤ တတူၢ်လိၣ်ဝဲ တၢ်မၤတရီတပါ တၢ်ဟံးန့ၢ်တၢ်ဘၣ်ဘျၢ
ဒီးတၢ်အိၣ်ကဘျးအိၣ်ကဘျၢလၢ အဝဲသ့ၣ်အတၢ်ဖဲတၢ်မၤအပူၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့မ့ၢ်တခီအဝဲသ့ၣ်ကဘၣ်လူၤပိၣ်ထွဲတၢ်ဘျၢ
တဖၣ်အံၤတုၤလီၤတီၤလီၤ ဒီးတၢ်မ့ၢ်မၤကမၣ်တၢ်သကဲၣ်ပဝးအတၢ်ဘျၢတဘီလၢလၢ ကဘၣ်တူၢ်တၢ်ကမၣ် ဒ်အတၢ်ကရၢ
ကရိဒၣ်ဝဲဟံလီၤဟံဝဲအသိးန့ၣ်လီၤ.

၁.၄ တၢ်သကဲၣ်ပဝးအတၢ်ဘျၢအံၤ တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤအိၣ်ဒီးတၢ်ဟံးသးလၢ ကမၤလၢထီၣ်ပုၤထီၣ်ဒီး မၤဆူထီၣ်က့ၤ
တၢ်ကရၢကရိတဖုစုၣ်စုၣ်အတၢ်ဘျၢလၢအအိၣ်ဟံလံတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တမ့ၢ်တၢ်ကွၢ်ကဟံကွံၣ်တၢ်ဘျၢလၢ အအိၣ်ဟံတ့ၢ်တဖၣ်
ဒီးထူးကွံၣ်အီၤန့ၢ်ဘၣ်.

(ဂ) ပုၤမၤတၢ်ဖိလၢအဟ့ၣ်မၤစၢၤပုၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်လိၣ်ဘၣ်တဖၣ်

၁.၅ တမ့ၢ်ထဲလၢပုၤကီၢ်ချၢလၢအဟ့ၣ်မၤပုၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်မၤဖဲအံၤတဖၣ်ကဘၣ်လူၤပိၣ်ထွဲဝဲဒီးဘၣ် မ့ၢ်ပုၤလၢအတၢ်မၤဘၣ်ထွဲ ဒီးပုၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲဖိတမံၤလၢလၢ စးထီၣ်လၢပုၤမၤတၢ်ဖိ ပုၤလၢသ့ၣ်ဆူၣ်သးဂဲၤတၢ်တဖၣ် ပုၤဟဲယိထံမၤလိၣ်န့ၢ်တၢ်ဖိ ပုၤဒီးလဲလီၤသးဖိ ပုၤဟဲမၤလိၣ်သ့ထီၣ်သးဖိ ပုၤနီၢ်သိလ့ၣ်ဖိ ပုၤဒီးဝဲတရီၢ်ဖိ တုၤလၢပုၤကဲခိၣ်ကဲန့ၢ်လၢအမၤတၢ်ဆၢတဲာ် လၢထံကီၢ်ပတီၢ် လီၢ်ကဝီၤပတီၢ် ဒီးထံဂုၤကီၢ်ဂၤပတီၢ်ဒၣ်လဲာ် ကဘၣ်လူၤပိၣ်ထွဲတၢ်သကဲာ်ပဝးအတၢ်ဘျၢအံၤန့ၣ်လီၤ. အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ, ပုၤလၢအဟ့ၣ်မၤတၢ်ဘၣ်ထွဲဒီးပုၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲဖိခဲလၢန့ၣ် အါတက့ၢ်မ့ၢ်ပုၤလၢအဒီးန့ၢ်ဘၣ် တၢ်ဘၣ်ဘျၢလၢ အတၢ်မၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. ပမ့ၢ်ကွၢ်လၢတၢ်သကဲာ်ပဝးအတၢ်ဘျၢအံၤအဖီခိၣ်, ပုၤလၢအဟ့ၣ်မၤစၢၤ ပုၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်လိၣ်ဘၣ် ကိးဂၤဒဲးအိၣ်ဒီးမူဒါလီၤဆီလၢ ကဘၣ်ဟ့ၣ်တၢ်ကဟ့ၣ်ကယၢ်ဒီး ကဘၣ်လူၤပိၣ်မၤထွဲဝဲတၢ်သကဲာ်ပဝးအတၢ်ဘျၢအံၤလၢ အတၢ်ဖဲးတၢ်မၤအပူၤန့ၣ်လီၤ.

၁.၆ လၢတၢ်ကလူၤပိၣ်မၤထွဲက့ၤ တၢ်သကဲာ်ပဝးအတၢ်ဘျၢအံၤအဂီၢ် တၢ်ကရၢကရိခၢၣ်စးလၢအဆဲးလီၤအမံၤတဖၣ် ဟံၣ်ဖျါထီၣ်လံ တၢ်ပနီၣ်လၢ အကဟံးယၢ်ဂၢ်ကျၢၤတၢ်သကဲာ်ပဝးအတၢ်ဘျၢအံၤဒီး လူၤပိၣ်မၤထွဲဝဲတုၤလီၤတီၤလီၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ကရၢကရိခိၣ်န့ၢ်လၢအဒိၣ်အထီတဖၣ် သ့ၣ်ညါထွဲဒီးတုၤလိာ်ဝဲလၢအနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲကဘၣ်ကဲဒိဂ့ၤတဲာ်ဘၣ်လၢတၢ်လူၤ ပိၣ်မၤထွဲ တၢ်သကဲာ်ပဝးတၢ်ဘျၢအံၤအပူၤဒ်သိးပုၤမၤသကိးတၢ်ဖိကိးဂၤဒဲးကကွၢ်လိဒီး လူၤပိၣ်မၤထွဲစ့ၢ်ကိးဝဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

II. လံာ်ဖျါအိၣ်ပညီ

၁.၇ လံာ်ဖျါလၢတၢ်သူအိၣ်လၢတၢ်သကဲာ်ပဝးအတၢ်ဘျၢအံၤအဂီၢ်

“Accountability” = “တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တခါလၢအဒုးအိၣ်ထီၣ်ပုၤဂုၤပုၤဂၤအတၢ်နၢ်ပၢ်ပုၤဒီးန့ၢ်ပုၤသ့အဂီၢ်” ပုၤမၤတၢ်ဖိလၢအဟ့ၣ်မၤစၢၤပုၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်လိၣ်ဘၣ်တဖၣ် ကဘၣ်မ့ၢ်ပုၤသ့ဟံးမူဒါလၢတၢ်မၤလၢအမၤဝဲတဖၣ်အဖီခိၣ် လၢတၢ် သ့ၣ်လိၤသးဘျၢဒီးတၢ်သ့ၣ်ကဆိသးကဆိအပူၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲအံၤမ့ၢ်စ့ၢ်ကိး တၢ်သကဲာ်ပဝးအတၢ်ဘျၢအံၤအကျါတဘီလၢ ပုၤမၤတၢ်ဖိကိးဂၤကဘၣ်လူၤပိၣ်မၤထွဲဝဲန့ၣ်လီၤ.

“Affected Populations” = “ကမျၢၢ်လၢအတူၢ်ဘၣ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်” ပုၤတဂၤလၢလၢမ့ၢ်ဂ့ၤ တဖုလၢလၢမ့ၢ်ဂ့ၤ လၢကရၢလၢ အဟ့ၣ်မၤစၢၤပုၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်လိၣ်ဘၣ်တဖၣ် တီာ်ဟံာ်ဝဲလၢကဟ့ၣ်ဝဲတၢ်မၤစၢၤအဂီၢ်.

“Beneficiary” = “ပုၤဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ” ပုၤတဂၤလၢလၢမ့ၢ်ဂ့ၤ တဖုလၢလၢမ့ၢ်ဂ့ၤလၢ ကရၢလၢအဟ့ၣ်မၤစၢၤ ပုၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်လိၣ်ဘၣ် မ့တမ့ၢ်အပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ် လဲၤဟ့ၣ်အိၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဒ်အမ့ၢ် တၢ်ဒီးသဒၢ, တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ, တၢ်မၤန့ၢ်တၢ်တမံၤမံၤ, ဒီးတၢ်န့ၣ်လီၤမၤစၢၤတမံၤလၢလၢန့ၣ် ပကိးအိၣ်လၢပုၤဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤန့ၣ်လီၤ.

“Discrimination” = “တၢ်ကွၢ်ဒိၣ်ဆဲးအါစ့ၢ်တၢ်” လၢတၢ်ကွၢ်တလီၤအပူၤတၢ်လဲၤကဟံာ်တၢ်, တၢ်ရ့တၢ်, ဒီးတၢ်မၤပယွဲတၢ် တ မံၤလၢလၢပုၤတဂၤလၢအဖီခိၣ် ဒိဖျိပုၤအဝဲန့ၣ်အလီၤလၢပတီၢ်အယိမ့ၢ်ဂ့ၤ, အတၢ်လီၤစၢၤလီၤသ့ၣ်အယိမ့ၢ်ဂ့ၤ, အက လုာ်န့ၣ်အယိမ့ၢ်ဂ့ၤ, အဖဲးညၣ်အလွဲၢ်အယိမ့ၢ်ဂ့ၤ, အတၢ်ဘျၢတၢ်ဘါအယိမ့ၢ်ဂ့ၤ, လၢအမ့ၢ်မုာ်/ခွါအယိမ့ၢ်ဂ့ၤ, မုာ်ခွါကွၢ်ဂီၤအယိမ့ၢ်ဂ့ၤ, အသးန့ၣ်အယိမ့ၢ်ဂ့ၤ, အမုာ်ကနီၤ, မုာ်ပုၤ, မုာ်ကမဲ, လီၤဖျၢအယိမ့ၢ်ဂ့ၤ, အထံကီၢ်ကလုာ် အယိမ့ၢ်ဂ့ၤ, အတၢ်ဘၣ်ထွဲဒီးထံဂုၤကီၢ်သဲးတၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၣ်တမံၤမံၤအယိမ့ၢ်ဂ့ၤ, အနီၢ်ခိၣ်ကွၢ်ဂီၤတလၢပုၤအယိမ့ၢ်ဂ့ၤ တဖၣ်န့ၣ် ပကိးအိၣ်လၢတၢ်ကွၢ်ဒိၣ်ဆဲးအါစ့ၢ်တၢ်လီၤ.

“Gender” = “မုန်/ခွါ” လှိုလှိုဒီးပုဂ္ဂိုလ်တိုဝ်ရလိာ်အတိုလိာ်ဆီလါပိာ်မုန်ဒီးပိာ်ခွါအဘျဉ်စၢ၊ န်အမုန်တိုလိာ်ဆီလါ မူဒါ၊ တိုဖဲးတိုမၤ၊တိုန့ၢ်စိန့ၢ်ကမိၤ၊ တိုန့ၢ်ခွဲးဂ့ၤယာ်ဘၣ်လိာ်ဆီ၊ ဒီးတိုဒီးန့ၢ်ဘၣ်တိုခွဲးတိုယာ်အဂ့ၤအဂၤကလုာ်ကလုာ်တဖၣ်န့ၣ်လိာ်. တိုအံၤပာ်ယုာ်စ့ၢ်ကိးဒီး မူဒါဒ်ပိာ်မုန်ဒီးပိာ်ခွါအသိး လါလှိုလှိုထူသန့ တိုဆဲးတိုလါအပူၤ လါပုၤတဝါပူၤ မ့တမ့ၢ် လါတိုဘျဉ်တိုဘါအပူၤစ့ၢ်ကိးန့ၣ်လိာ်. (အဒိ - ဖိမုန်လါဒါးဖိခွါလါဘျဉ်)

“Harassment” = “တိုမၤတံာ်တံာ်တို” တိုစံးတိုကတိၤ မ့တမ့ၢ်တိုသကဲာ်ပဝး လါတိုတိုဘၣ်အီၤတမုာ်တလါဘၣ်, တိုမၤဆါသးတို, တိုမၤလိာ်ပုၤသူးပုၤသ့ၣ်, တိုမၤခိၣ်ဖိမဲာ်ဆူးတို, တိုမၤဟးဂီၤပုၤ, တိုကတိၤဆါတိုလါတိုကွာ်တလိာ်အပူၤ, မ့တမ့ၢ် တိုမၤပုၤဂၤလါတိုတဘၣ်ဘျိုးဘၣ်ဒါအပူၤမုာ်ဂ့ၤ တိုတယူးယိၣ်ပာ်ကဲပုၤဂၤအသူးအသ့ၣ်ဘၣ် မ့ၢ်ဂ့ၤန့ၣ် ပကိးအီၤလါတိုမၤတံာ်တံာ်တိုန့ၣ်လိာ်. တိုမၤတံာ်တံာ်တိုအံၤကဲထီၣ်အသးသ့လါ တိုမၤသကိးတိုဒီး ပုၤဘၣ်ကိဘၣ်ခဲဒဲကဝီၤဖိအပူၤ, လါပုၤဒီးန့ၢ်ဘၣ်တိုဆိၣ်ထွဲမၤစၢ, ပုၤမၤသကိးယုာ်တို, ပုၤဒီးလဲလိာ်အသး, ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ, ဒီးပုၤတဂၤလါလါအဘျဉ်စၢသ့ဝဲလိာ်.

“Human Rights” = “ပုၤဂ့ၢ်ဝီခွဲးယာ်” တိုအၢၣ်လိာ်လါဟီၣ်ခိၣ်ဒိဖျၢၣ်အပတီၢ် လါတိုသ့ၣ်ညါပာ်ပနီၣ်ဒီးဒိသဒါန့ၢ် ပုၤတဂၤလါလါအသူးအသ့ၣ်လါကဝီၤဒ်ပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိတဂၤအသိးလါတိုတကွာ်ဒိၣ်ဆဲးအါစ့ၢ်ဘၣ်အပူၤန့ၣ် ပကိးအီၤလါ ပုၤဂ့ၢ်ဝီ ခွဲးယာ်န့ၣ်လိာ်.

“Humanitarian standards of behavior” = “တိုသကဲာ်ပဝးအပတီၢ်လါ ပုၤဟ့ၣ်မၤစၢပုၤဂ့ၢ်ဝီတိုလိာ်ဘၣ်တဖၣ်အဂီၢ်” တိုသကဲာ်ပဝးဒီးတိုဟံးသ့ၣ်ပာ်သးလါ တိုအိၣ်မူဒီးတိုဖဲးတိုမၤအပူၤလါအအိၣ်ကွဲးလိာ်အသးလါတိုသကဲာ်ပဝးအတို ဘျၢအပူၤ လါပုၤမၤတိုဖိလါအဟ့ၣ်မၤစၢပုၤဂ့ၢ်ဝီတိုလိာ်ဘၣ်တဖၣ် ကလူၤပိာ်မၤထွဲဝဲလါအတိုဖဲးတိုမၤအပူၤအဂီၢ်, န်သိးတိုဟံးန့ၢ်တိုဘၣ်ဘျိုးမုာ်ဂ့ၤတိုသ့ၣ်ကမၣ်ဘၣ်က့ၤနီၢ်ကစၢ်လိာ်လါဒီးစိကမိၤသ့တအိၣ်ထီၣ်တဂ့ၤအဂီၢ်န့ၣ်လိာ်.

“Humanitarian worker” = “ပုၤမၤတိုဖိလါအဟ့ၣ်မၤစၢပုၤဂ့ၢ်ဝီအတိုလိာ်ဘၣ်” စံးတိုန့ၣ်ပာ်ယုာ်ဝဲဒ်ဒီးပုၤထံဂ့ၤကီၢ်ဂၤဖိ, ပုၤထံတဘျဉ်ကီၢ်တဘျဉ်အံၤ အကလုာ်, ပုၤလါအမၤတိုလါတိုကရၢကရီလါ အအိၣ်သ့ၣ်လိာ်သးအိၣ်ဒီးအကျိၤအကွာ်မုာ်ဂ့ၤ, တမ့ၢ်တိုကရၢကရီလါ အိၣ်ဒီးအကျိၤအကွာ်ဘၣ်မုာ်ဂ့ၤ, ပုၤမၤတိုဖိလါ ပုၤတဝါဖိဟံးကီၢ်ယာ်အီၤမုာ်ဂ့ၤ, ပုၤမၤတိုဖိလါအအိၣ်ဒီးလိာ်ယံၤယာ်မုာ်ဂ့ၤ, ပုၤမၤတိုဖိလါအမၤတိုထီဘိမုာ်ဂ့ၤ, တစိာ်တလိာ်မုာ်ဂ့ၤ, အခိပညီပုၤကိးဂၤဒဲးလါအမၤန့ၢ်တိုလါတိုကရၢကရီလါအဟ့ၣ်တိုမၤစၢပုၤဂ့ၢ်ဝီတိုလိာ်ဘၣ်တဖၣ် ဆူပုၤဘၣ်ကိဘၣ်ခဲဖိအအိၣ်န့ၣ်လိာ်. ပုၤမၤတိုဖိတဂၤလါလါလါအမၤတိုဘၣ်ထွဲဒီးပုၤဒဲကဝီၤဖိလိာ်လိာ်မုာ်ဂ့ၤ,တလိာ်လိာ် ဘၣ်မုာ်ဂ့ၤ ပာ်ယုာ် စ့ၢ်ကိးလိာ်. န်န့ၣ်အသိး, ပုၤတဝါခိၣ်န့ၢ်, ဒဲကဝီၤကမံးတံာ်, လိာ်ကဝီၤပုၤန့ၢ်စိန့ၢ်ကမိၤ လါအကဲဘၣ် ကမုာ်ခါၣ်စးတဖၣ် ခဲလါာ်ပာ်ယုာ်စ့ၢ်ကိးလိာ်.

“Minor” = “ပုၤအဆဲး” စံးတိုန့ၣ်မုာ်ပုၤလါအသးအိၣ် ၁၈ နံၣ် ဒီးဆူအဖိလါသ့ၣ်တဖၣ် လါဖိသၣ်ခွဲးယာ်ကရၢ CRC ပာ် ပနီၣ်ဝဲ န်အမုာ် ဖိသၣ်န့ၣ်လိာ်.

“Power”= “တိုစိတိုကမိၤ” စံးတိုန့ၣ် မုာ်တိုန့ၢ်စိန့ၢ်ကမိၤ မ့တမ့ၢ်တိုအိၣ်ဒီးတိုသ့တိုဘၣ်လါ ဒီးန့ၢ်ဘၣ်တိုခွဲးတိုယာ် ကိးကလုာ်ဒဲး ဒီးန့ၢ်ဘၣ်တိုကကီၣ်ဒီးတိုန့ၢ်သါသ့ၣ်တဖၣ် တကးဘၣ် ဒီးန့ၢ်ဘၣ်တိုရုလိာ်ဒီးပုၤဂ့ၤပုၤဂၤတဖၣ် ခိဖျိ အဆိ တလဲပုၤဂၤ အတိုဆါတံာ်သ့ၣ်ဒိၣ်ဒိၣ်မုာ်မုာ်န့ၣ် ပကိးအီၤလါတိုစိတိုကမိၤန့ၣ်လိာ်. တိုစိတိုကမိၤဟဲထီၣ်ဝဲလါလိာ်လါ, လိာ်လါအပတီၢ်, မ့တမ့ၢ်တိုပာ်ဘၣ်တိုစုလိာ်ခိၣ်ခိၣ်အဖိခိၣ်န့ၣ်လိာ်. ပုၤလါအစိကမိၤဂံၢ်ဘါ တထဲသိးတုၤသိး လိာ်သးဘၣ် သ့ၣ်တဖၣ်အတိုရုလိာ်သးန့ၣ် ဒုးအိၣ်ထီၣ်တိုမၤအမၤတရီတပါ ဒီးတိုဟံးန့ၢ်တိုဘၣ်ဘျိုးလါမုာ်ခွါသ့ၣ်ထံးအဖိခိၣ်သ့ဝဲ န်ပစံးတိုအသိး တိုရုလိာ်သးလါပုၤဘၣ်ကိဘၣ်ခဲဖိတဖၣ်ဒီးပုၤဂ့ၤပုၤဂၤအဘျဉ်စၢန့ၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တိုမၤအမၤတရီတပါ မ့တမ့ၢ်တိုဟံးန့ၢ် တိုဘၣ်ဘျိုးလါမုာ်ခွါသ့ၣ်ထံးအဖိခိၣ်သ့ၣ်န့ၣ် လိာ်.

“Protection” = “တၢ်ဒီသဒၢ” စံးတၢ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်သ့ၣ်ညါဟံးပနီၣ် ဒီးသ့တၢ်ဘျၢနီၣ်ထီၣ်လၢတၢ်လိာ်ဘၣ်အီၤ ဒီးတၢ်ကဘၣ်မၤထွဲအီၤ လၢတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢ ဒီးတၢ်ကဟုကယၢ် နိသိးပုၤတဂၤ စုၣ်စုၣ်ကဒီးပၤဘၣ် ပုၤဂ့ၢ်ဝီၣ်နီၣ်ထံးခွဲးယၢ်, တၢ်အိၣ်မုၢ်ဆိးပၤ, တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢလၢနီၣ်ခိအဂီၢ် ဒီးတၢ်အိၣ်မူဘၣ်လၢတၢ်တီတၢ်လိာ်ပုၤဒီးသ့သ့ၣ်လၢအပီၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

“Refugee”= “ပုၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲဒဲကဝီၤဖိ” စံးတၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢအကၢကီၣ်ဒီးတၢ်ကရၢကရိလၢအဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤတဖၣ်အတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဒီသဒၢ, တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ မ့တမ့ၢ်မၤန့ၣ်တၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်လိာ်ဘၣ်ဝဲတမံၤမံၤ ဒီးတၢ်ကရၢကရိမၤစၢၤတၢ်တဖၣ်ဟံးပနီၣ် အဝဲသ့ၣ်ဒ်အမ့ၢ် ပုၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲဒဲကဝီၤဖိ အသိးအယိန့ၣ်လီၤ.

“Sexual abuse” = “တၢ်မၤအၢမၤတရီတပၤလၢမုၢ်ခွါသ့ၣ်ထံးအဖီခိၣ်” စံးတၢ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်တဲပျံၤမၤပျံၤ မ့တမ့ၢ်မၤကမၣ်နီၣ်ကီၢ်ပုၤတဂၤအနီၣ်ခိကွၢ်ဂီၤ မ့ၢ်ဂ့ၢ်မုၢ်ခွါကွၢ်ဂီၤမ့ၢ်ဂ့ၢ် လၢတၢ်မၤဆူၣ်မၤစိး မ့တမ့ၢ်မၤနၢၤအိၣ်ယီၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤပၣ်ယုၣ်စ့ၢ်ကိးဒီးတၢ်ထိးဘၣ်ဖိဘၣ်တၢ်လၢအတကြၢးတဘၣ်ဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.

“Sexual exploitation” = “တၢ်ဟံးန့ၣ်တၢ်ဘၣ်ဘျးလၢမုၢ်ခွါသ့ၣ်ထံးအဖီခိၣ်” စံးတၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢအအိၣ်ဒီးစိကမိၤဂံၢ်ဘါ, တၢ်န့ၣ်စိန့ၣ်ကမိၤ, မ့တမ့ၢ် တၢ်အိၣ်ဒီးကျိၣ်စ့တၢ်ထူးတၢ်တီၤ လၢအဟးယုပုၤလၢအစိကမိၤဂံၢ်ဘါစၢ်လၢအကဟ့ၣ်ဝဲတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢ, တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤန့ၣ်တၢ်တမံၤမံၤအဂီၢ် ဘၣ်ဆၣ်တဟ့ၣ်ကလိဝဲဘၣ် မ့မ့ၢ်ယုခိလဲဝဲဒီး တၢ်မံၤယုၣ်လၢအနီၣ်ကစၢ်တၢ်မုၢ်ဖံးမုၢ်ညၣ်အဂီၢ် လၢတၢ်မၤဆူၣ်မၤစိး မ့တမ့ၢ် တၢ်ကွဲၣ်လွဲၣ်တၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟံးန့ၣ်တၢ်ဘၣ်ဘျးလၢ မုၢ်ခွါသ့ၣ်ထံးအဖီခိၣ်အံၤ ဟံးယုၣ်စ့ၢ်ကိးဒီးတၢ်တီၤလၢကမံၤယုၣ်ဘၣ်ဒီး ပုၤလၢအဂံၢ်စၢ်ဘါစၢ်န့ၣ်ပုၤတဖၣ်, ပုၤလၢအစိကမိၤဂံၢ်ဘါစၢ်န့ၣ်ပုၤ တဖၣ်ဒီး ပုၤလၢအနၢ်န့ၣ်ပုၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

“Sexual and gender based violence – SGBV” = “တၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးလၢမုၢ်ခွါသ့ၣ်ထံးဒီးတၢ်မ့ၢ်မုၢ်ခွါအဖီခိၣ်” စံးတၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲတၢ်မၤဒၢၣ်နီၣ်ကီၢ် မ့တမ့ၢ်တၢ်တဲပျံၤမၤပျံၤ လၢနီၣ်ခိကွၢ်ဂီၤအဖီခိၣ်, မုၢ်ခွါကွၢ်ဂီၤအဖီခိၣ်, ဒီးလၢသ့ၣ်သး, တၢ်ဆိကမိၣ်အဖီခိၣ်, လၢအကဲထီၣ်အသးလၢဟံၣ်ဖိယိဖိအကျါ, မ့တမ့ၢ်လၢပုၤတဝၢဖိအကျါန့ၣ်လီၤ. SGBVအံၤန့ၣ်ဟံးယုၣ်ဝဲဒီး တၢ်ဒိတၢ်တီၤ, တၢ်မၤဒၢၣ်မၤလီၤ, တၢ်မၤတရီတပၤလၢမုၢ်ခွါသ့ၣ်ထံးအဖီခိၣ်, တၢ်ထီၣ်ဂူထီၣ်ဟ့ၣ်သးမ့တမ့ၢ် တၢ်မၤဒၢၣ်နီၣ်ကီၢ်မၤတဂၤလၢအဟဲစိၣ်ကျိၣ်စ့ တၢ်ထူးတၢ်တီၤဖဲအဖျိသးအခါတန့ၢ်ဘၣ်အယိ, တၢ်မံၤယုၣ်ဆူၣ်တၢ်လၢ ဒီမၤဝၤဘၣ်စၢၤ, တၢ်တံၢ်တံၢ်ပိၣ်မုၢ်တၢ်မံၤယုၣ်ကွၢ်ဂီၤ, ဒီးလုၢ်လၢထူသန့အဂၤလၢအမၤဘၣ်ဒိဆါပိၣ်မုၢ်တဖၣ် ခဲလၢၣ်လီၤ.

“Sexual Harassment” = “တၢ်မၤတံၢ်တံၢ်တၢ်လၢမုၢ်ခွါသ့ၣ်ထံးအဖီခိၣ်” တၢ်ကတိၤလိာ်လုၢ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်,တၢ်ဒုးန့ၣ်တၢ်ပနီၣ်လၢ စုခိၣ် မဲၣ်နါဒီးမိၢ်ပုၤအတၢ်ဟံးပျါမ့ၢ်ဂ့ၢ်, တၢ်ကတိၤလီၤန့ၣ်တၢ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်, တၢ်ထိးဘၣ်ပုၤဂၤလၢအံၤလၢဘးမ့ၢ်ဂ့ၢ်, တၢ်ဆဲးကျိးခိဖျိတၢ်ကတိၤပျါမ့ၢ်ဂ့ၢ်, တၢ်ကွဲးမ့ၢ်ဂ့ၢ်, တၢ်ဒုးန့ၣ်တၢ်ဂီၤတၢ်ဖိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်, လၢဟံးပျါထီၣ်တၢ်ယုမံၤယုၣ်တၢ်အပနီၣ် ဆူပုၤလၢအတသးအိၣ်တူၢ်လိာ်ဝဲဘၣ်အအိၣ်န့ၣ် ပစံးလၢအမ့ၢ်တၢ်မၤတံၢ်တံၢ်တၢ်လၢမုၢ်ခွါသ့ၣ်ထံးအဖီခိၣ်လီၤ. တၢ်မၤတံၢ်တံၢ်တၢ်လၢမုၢ်ခွါသ့ၣ်ထံးအဖီခိၣ်အံၤ မၤအသးသ့တမ့ၢ်ထဲလၢပိၣ်ခွါဒီးပိၣ်မုၢ်အဘၣ်စၢၤစီၤဘၣ်. မ့မ့ၢ်ကဲထီၣ်အသးလၢ ပိၣ်ခွါကဲကဲအဘၣ်စၢၤမ့ၢ်ဂ့ၢ် ပိၣ်မုၢ်ကဲကဲအဘၣ်စၢၤမ့ၢ်ဂ့ၢ် သ့ဝဲလီၤ.

“Survivor” = “ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်ဖိ” စံးတၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢအတူၢ်ဘၣ်တၢ်မၤပယုၣ်အီၤ, တၢ်ဟံးန့ၣ်တၢ်ဘၣ်ဘျးလၢအဖီခိၣ်, တၢ်အိၣ်ကဘျးအိၣ်ကဘျၣ်စုလၢအဖီခိၣ်, ဒီးတၢ်သ့ကမၣ်ဂံၢ်ဘါစိကမိၤလၢအဖီခိၣ် နိအအိၣ်ပျါလၢတၢ်သကံၢ်ပဝးအတၢ်ဘျၢတဘျၣ်အံၤအပူၤအသိးန့ၣ်လီၤ. အါန့ၢ်အန့ၣ်, ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်ဖိ ကဟံးယုၣ်စ့ၢ်ကိးဒီးပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်တဂၤအဟံၣ်ဖိယိဖိ, အဖိအလံၤ, အဘူးအတၢ်ဒီးအတံၤသကိးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

III. မူဒါလါတၢ်ကဘၣ်မၤထွဲ

၃.၁ ပုၤဟ့ၣ်မၤစၢၤပုၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်လိာ်ဘၣ် လၢအဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤကီၢ်ပယီၤအပုၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲဖိလၢ အဖဲအိၣ်လၢကီၢ် ကျိၣ်တၢ်ပုၤတဖၣ် အိၣ်ဒီးမူဒါ လၢအကဘၣ်

၃.၁.၁ ဟံးကဲဒီးဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤပုၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်လိာ်ထံးခွဲးယၢ်လၢပုၤကိးဂၤအဂီၢ် လၢတၢ်တက့ၢ်ဒိၣ်ဆံးအါစ့ၤပုၤအတၢ်လီၤတၢ်လၢ၊ ပုၤတၢ်ဟဲလီၤစၢၤ၊ ပုၤကလုာ်ဖျၢၣ်၊ ပုၤဖံးပုၤညၣ်အလွဲၤတဖၣ်ဘၣ်အပူၤလီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိး တဘၣ်က့ၢ်ဒိၣ်ဆံးအါစ့ၤတၢ်လၢ ပုၤတၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၣ် လၢတၢ်ဘျၣ်တၢ်ဘါအဖီခိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်၊ ထံးဂ့ၢ်ကီၢ်သဲးအဖီခိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်အယီၤန့ၣ်ဘၣ်. လၢန့ၣ်အမဲၣ်ညါ တဘၣ်က့ၢ် ဒိၣ်ဆံးအါစ့ၤပိာ်မုၢ် ပိာ်ခွါ၊ ပုၤသးန့ၣ်၊ ပုၤမုၢ်ကနီၤ၊ မုၢ်ပုၤ၊ မုၢ်ကမဲ၊ လီၤဖျၢၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်၊ ပုၤထံးကီၢ်ကလုာ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်န့ၣ်ဘၣ်. တကးဒီးဘၣ် တဘၣ်က့ၢ်ဒိၣ်ဆံး အါစ့ၤစ့ၢ်ကိးပုၤလၢအက့ၢ်ဂီၤတလၢပုၤဘၣ်တဖၣ် န့ၣ်ဘၣ်.

၃.၁.၂ ရှုဒီးပုၤလၢအဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဖိတဖၣ် လၢတၢ်တီတၢ်တြၢ်၊ တၢ်ယုးယိၣ်ဟံးကဲ၊ ဒီးတၢ်သညးသပုၤအပူၤ န့ၣ်လီၤ. တၢ်ရှုလိာ်ကဘၣ်အိၣ်ဒီး သူးသ့ၣ်လၢကပီၤ ဒ်ကီၢ်ကျိၣ်တၢ်ပုၤသဲးဒီးဟီၣ်ခိၣ်ဒီးဘၣ်သဲးလၢတၢ်ရှုဒီးပုၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ် ခဲဖိတဖၣ်အဂီၢ်အိၣ်ဟဲအသိးန့ၣ်လီၤ.

၃.၁.၃ လုၤတက့ၢ်တဘၣ်မၤတံာ်တၢ်လၢနီၢ်ခိၣ်က့ၢ်ဂီၤအဖီခိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်၊ မုၢ်ခွါသ့ၣ်ထံးအဖီခိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်၊ တၢ်မၤဆူးမၤဆါလၢ သ့ၣ်လၢသးမ့ၢ်ဂ့ၢ်၊ မ့တမ့ၢ် မၤအၢမၤနးပုၤနီၤတဂၤအဂီၢ်န့ၣ်ဘၣ်.

၃.၁.၄ လုၤတက့ၢ်တဘၣ်ဟံးန့ၣ်တၢ်ဘၣ်ဘျးလၢ ပုၤဂံၢ်စၢ်ဘါစၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အဖီခိၣ်ဘၣ်. လီၤဆီဒ်တၢ် ပုၤပိာ်မုၢ်ဒီးပုၤ ဖိသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်တဘၣ်ဟံးန့ၣ်တၢ်ဘၣ်ဘျးလၢအဖီခိၣ်လုၤတက့ၢ်ဘၣ်ဒီးတဘၣ်မၤဆူၣ်မ့တမ့ၢ်လံာ်အိၣ်လီၤအိၣ်တၢ်လၢအက က့ၢ်လိာ်နတၢ်မိၣ်န့ၣ်သးလီၤတမံၤမံၤအဂီၢ်ဘၣ်.

၃.၁.၅ လုၤတက့ၢ်တဘၣ်မၤ တၢ်မုၢ်ဖံးမုၢ်ညၣ် အတၢ်ရှုလိာ်ဒီး ဖိသ့ၣ်လၢအသးအိၣ်၁၈န့ၣ်ဒီးဆူၣ်အဖီလၢသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် တဂ့ၤ. ဖိသ့ၣ်န့ၣ် မ့ၢ်အၢၣ်လီၤတၢ်လိာ်နၤလၢတၢ်တမံၤမံၤအယီၤဒ်လဲာ် နတၢ်တြၢ်မၤတၢ်မုၢ်ဖံးမုၢ်ညၣ်တၢ်ရှုလိာ် တၢ်မံၤယုာ် အကလုာ်ကလုာ်ဒီးဖိသ့ၣ်န့ၣ်ဘၣ်. နမ့ၢ်စံးလၢမၤကမုၢ်ဘၣ်ခိၣ်ဖျိလၢနတသ့ၣ်ညါဘၣ်အယီၤဘၣ်ဆၣ် တၢ်အဝဲန့ၣ် တမ့ၢ် တၢ်ဒီးသဒါလၢနဂီၢ်ဘၣ်, မ့ၢ်လၢဖိသ့ၣ်အဝဲန့ၣ်အသးစၢ်ဒီးအယီၤလီၤ.

၃.၁.၆ လၢတၢ်အိၣ်သးတမံၤလၢလၢအပူၤဒ်လဲာ်, လုၤတက့ၢ်နတဘၣ်မၤအၢမၤတရီၤတပါ မ့တမ့ၢ် ဟံးန့ၣ်တၢ်ဘၣ်ဘျး လၢပုၤဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတဖၣ်အမုၢ်ခွါသ့ၣ်ထံးအဖီခိၣ်ဘၣ်.

၃.၁.၇ လုၤတက့ၢ်တဘၣ်ဟံးတသ့ၣ်ညါနသးလၢ တၢ်အိၣ်ကဘျးအိၣ်ကဘျၣ်ကျိၣ်စ့မ့ၢ်ဂ့ၢ် တၢ်မၤလၢအတဖိးသဲးဘၣ် တမံၤလၢလၢမ့ၢ်ဂ့ၢ်အဖီခိၣ်န့ၣ်တဂ့ၤ, ဒ်န့ၣ်အသိးလုၤတက့ၢ်နတဘၣ်မၤသကိးယုာ်တၢ်အိၣ်ကဘျးအိၣ်ကဘျၣ်ကျိၣ်စ့အတၢ် မၤဒီးတၢ်မၤလၢအတဖိးသဲးဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်ဘၣ်.

၃.၁.၈ လုၤတက့ၢ်နတဘၣ်ယုမံၤယုာ်ဒီးပုၤလၢအဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ ခိၣ်ဖျိ နယုခိလဲအီၤဒီးကျိၣ်စ့မ့ၢ်ဂ့ၢ်, တၢ်ဟ့ၣ် အီၤတၢ်ဖံးတၢ်မၤမ့ၢ်ဂ့ၢ်, တၢ်ဖိတၢ်လံၤမ့ၢ်ဂ့ၢ်, တၢ်မၤန့ၢ်အီၤတၢ်တမံၤမံၤမ့ၢ်ဂ့ၢ်န့ၣ်ဘၣ်, ဒ်န့ၣ်အသိး နတဘၣ်ယုမံၤယုာ်ကလီ အီၤလၢ နကမၤမုၢ်ဖံးမုၢ်ညၣ်အီၤအဂီၢ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်ဘၣ်.

၃.၁.၉ လၢတၢ်အိၣ်သးတမံလၢလၢအပူၤဒၣ်လဲၣ်, လၢတက့ၤနတဘၣ်ဟ်ယုၣ်လၢတၢ်မၤမဲၣ်ဆုးတၢ်, တၢ်တယူးယိၣ်ဟ်ကဲ တၢ်, မ့တမ့ၢ်တၢ်ဟံးန့ၢ်တၢ်ဘၣ်ဘျးလၢပုၤဂၤအဖီခိၣ်တဖၣ်အကျါဘၣ်.

၃.၁.၁၀ လၢတက့ၤနတဘၣ်မၤကမၣ်အဝဲသ့ၣ်အတၢ်စိတၢ်ကမီၤ,အလီၢ်အလၢ,မ့တမ့ၢ်အတၢ်မံၤဟူသၣ်ဖျါဒီဖျါနကြီယာ် တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဒီသဒါဒီးတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ, မ့တမ့ၢ်နဟ့ၣ်အါလီၤဆီအီၤတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ် ဒ်သိးနကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်မံၤဟ့ၣ် မ့ၢ်ဖံးမ့ၢ် ညၣ်ဘၣ်နၢအဂီၢ်, နကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ကနၢအဂီၢ်, နကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ဘူးဟ့ၣ်လဲၣ်နၢအဂီၢ်, မ့တမ့ၢ်န့ၢ်ဘၣ် တၢ်ဘၣ် ဘျး တမံမံၤအဂီၢ်န့ၣ်တဂ့ၤ.

၃.၁.၁၁ လၢတၢ်တီၣ်ဖျါထီၣ်က့ၤပုၤမၤကမၣ်တၢ်ဘျးဖိအဂ့ၢ်အကျါအဂီၢ်, ပုၤမၤတၢ်ဖိမ့တမ့ၢ်ပုၤလၢအဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ် ထွဲမၤစၢၤတဖၣ်တီၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲသ့ သနကတၢ်ကဘၣ်တီၣ်ဖျါထီၣ်အီၤ ဘံၣ်ဘံၣ်ဘၢဘၢဆူ တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤကရၢ အပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါလိလိၤ ဒ် CCSDPT ဟ်ပနီၣ်လီၤဆီန့ၢ်ဝဲ တၢ်တီၣ်ဖျါထီၣ်အကျါအကျဲအသိးန့ၣ်လီၤ.

၃.၁.၁၂ လၢတၢ်မၤမူဒါဟ့ၣ်တၢ်ဒီသဒါ, ဟ့ၣ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤဒီးမၤန့ၢ်တၢ်လၢပုၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲဖိအဂီၢ်အပူၤန့ၣ် ဆၢထၢၣ်ဂၢၢ် ကျၢဒီး မၤနဲဒၣ်လၢ တၢ်နၢန့ၢ်ဒီးတၢ်နၢပၢၢ်နၢသ့အပူၤ, လၢတၢ်လၢၢ်ဘျးလၢၢ်စ့ၤစ့ၤဒီး တၢ်မၤအဖီအသၣ်ထီၣ်ဂ့ၤဂ့ၤအါ အါအပူၤ, လၢတၢ်စုသ့ခိၣ်ဘၣ်အပူၤ, လၢတၢ်သးကဆိတၢ်တီၣ်လိၤအပူၤဒီးလၢတၢ်စုကဆိ တၢ်တအိၣ်ကဘျးကဘျး ကျိၣ်စ့ဘၣ် အပူၤတက့ၢ်.

၃.၁.၁၃ ငးအိၣ်ထီၣ်ဒီးပၤယာ်တၢ်အိၣ်သးဖဲ တၢ်မၤအမၤတရီတပါတၢ်လၢမုၢ်ခွါသ့ၣ်ထံးအဖီခိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, တၢ်ဟံးန့ၢ် တၢ်ဘၣ်ဘျးလၢမုၢ်ခွါသ့ၣ်ထံးအဖီခိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤအိၣ်ထီၣ်သ့တသ့တဂ့ၤအဂီၢ်, တၢ်အိၣ်ကဘျးကဘျးကျိၣ်စ့မ့ၢ်ဂ့ၤ တၢ်သူက မၣ် တၢ်စိတၢ်ကမီၤမ့ၢ်ဂ့ၤအိၣ်ထီၣ်သ့တသ့တဂ့ၤအဂီၢ်တက့ၢ်. လၢန့ၢ်အမဲၣ်ညါ ဆိၣ်ထွဲဒီးလူၤပိာ်မၤထွဲစၢၤသကိး တၢ်သ ကဲၣ်ပဝးအတၢ်ဘျးအံၤတက့ၢ်. ပုၤကဲဘၣ်တၢ်မၤအခိၣ်အနၢကိးပတီၢ်ဒီး ကဘၣ်ငးအိၣ်ထီၣ်တၢ်မၤအကျါအကျဲ ဒ်သိးက ဟံးယာ်ဂၢၢ်ကျၢဒီးမၤဂ့ၤထီၣ်တၢ်အိၣ်သးလၢအ ပူၤဖျးဒီးတၢ်မၤတဂ့ၤတဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

၃.၁.၁၄ တၢ်တဘၣ်ဝဲၤအာဝဲၤသီကလိပုၤမၤတၢ်ဖိတဂၤဂၤလၢ အမၤကမၣ်တၢ်သကဲၣ်ပဝးအတၢ်ဘျးအဂ့ၢ် လၢအတမ့ၢ် တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီဘၣ်န့ၣ်တဂ့ၤ.

၃.၁.၁၅ နမ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်မ့တမ့ၢ်တၢ်ဆိမိၣ်လၢတၢ်မၤအမၤတရီတပါလၢအမုၢ်ခွါသ့ၣ်ထံးအဖီခိၣ်မ့တမ့ၢ်တၢ်ဟံး န့ၢ်တၢ်ဘၣ်ဘျးလၢမုၢ်ခွါသ့ၣ်ထံးအဖီခိၣ် ကကဲထီၣ်အသးဒီးပုၤဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဖိန့ၣ် တီၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ဆူတၢ် ကရၢကရီလၢအဟ့ၣ်မၤစၢၤပုၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်လိၣ်ဘၣ်တဖၣ်အပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါလၢတၢ်ဂ့ၢ်အံၤအဂီၢ်လၢ CCSDPT ဆီလီၤဟ်ဝဲဒီး မၤအီၤဒ်ကျါကျဲလၢတၢ်ဟ်လီၤယာ်ဝဲအသိး တဘျီယီတက့ၢ်. ပုၤလၢအသ့ၣ်ညါတၢ်ဒီး တတီၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဘၣ်တဂၤန့ၣ်တၢ် ဟ်အီၤဒ်ပုၤလၢတလူၤပိာ်ထွဲဒီးကနၢတၢ်ဘျးဒီး ကဘၣ်တူၢ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်တဖၣ် လၢအဟ်ယုၣ်ဒီး တၢ်ငးဆိကတီၢ်ကွဲၣ်အီၤလၢ အတၢ်မၤအပူၤန့ၣ်လီၤ.

IV. မုဂ်ခွါသွံဉ်ထံးတၢ်ရၢလိာ်လၢပုၤမၤတၢ်ဖိလၢအဟ့ၣ်မၤစၢၤပုၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်လိာ်ဒီးပုၤဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲ မၤစၢၤဖိအဘၢၣ်စၢၤ

၄.၁ ပုၤမၤတၢ်ဖိလၢအမၤစၢၤပုၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်လိာ်ဘၣ်တဖၣ်န့ၣ် အိၣ်ဒီးတၢ်စိကမီၤဂံၢ်ဘါ, တၢ်ပၤဘၣ်တၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ် ဒီးတၢ်
ဖံးတၢ်မၤအကျါအကွၢ်တဖၣ်အိၣ်လၢအစုပူၤအယီၤ တၢ်ဘၣ်ယိၣ်အိၣ်နီၢ်ကီၢ်လၢ အဝဲသ့ၣ်အတၢ်ရၢလိာ်ဒီး ပုၤဒီးန့ၢ်ဘၣ်
တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဖိတဖၣ်အပူၤလီၤ. ပုၤလၢအစံးလီၤအသးလၢအဒိတၢ်အဲၣ်တီမ့တမ့ၢ်ဒီးမၤဝၤဒၣ်လဲၣ် တၢ်ဘၣ်ယိၣ်အိၣ်
ဒီးဝဲလီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယီၤ တၢ်ဟ့ၣ်မၤစၢၤပုၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်လိာ်ကရၢဟံၣ်ဖိတဖၣ် အိၣ်ဒီးတၢ်သးယူၤယိၣ်လီၤပလီၢ် လၢအ
တသဆၣ်ထီၣ် မုဂ်ခွါသွံဉ်ထံးတၢ်ရၢလိာ်လၢ ပုၤမၤတၢ်ဖိဒီးပုၤဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအဘၢၣ်စၢၤနီတစဲးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

၄.၂ ဒ်ပုၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲဒဲကဝီဖိတဖၣ် ဘၣ်တၢ်ကျါတၢ်ယၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်သကဲၣ်ပဝးအတၢ်ဘျၢအံၤ သနၢ်က့အဝဲသ့ၣ်
အါဒ်အါဂၤန့ၣ် အိၣ်တ့ၢ်လံးဒီးတၢ်ရၢလိာ်, ဒီးတနီၤဖျါအသးဒီးပုၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲဒဲကဝီဖိ ကဲကဲဝဲဝဲတၢ်လံးဒၣ်လဲၣ်လီၤ.
အယီၤတၢ်တြီယာ်မုဂ်ခွါတၢ်ရၢလိာ်လၢ ပုၤမၤတၢ်ဖိလၢအဟ့ၣ်မၤစၢၤပုၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်လိာ်ဒီးပုၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲဒဲကဝီဖိ အဘၢၣ်စၢၤ
အံၤန့ၣ် ကကဲထီၣ်တၢ်တြီယာ် တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်ကအိၣ်ဒီးမုဂ်ခွါတၢ်ရၢလိာ်လၢအဒိမၤဝၤဒၣ်လဲၣ်အဘၢၣ်စၢၤန့ၣ်လီၤ.

၄.၃ လၢတၢ်န့ၣ်အယီၤ, လၢတၢ်အိၣ်သးဒ်အံၤအဂီၢ်တၢ်ဘျၢကမ့ၢ်ဝဲဒ်လၢအသိးလၢတၢ်ကလူၤပိာ်မၤထွဲအိၣ်အဂီၢ်လီၤ.

၄.၃.၁ မ့တမ့ၢ်လၢပုၤဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤပုၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်လိာ်ဘၣ်အပုၤမၤတၢ်ဖိလၢအမ့ၢ်စ့ၢ်ကီး ပုၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲဒဲကဝီဖိအံၤ
မၤအမၤတရီတပါ မ့တမ့ၢ် ဟံးန့ၢ်တၢ်ဘၣ်ဘျးလၢမုဂ်ခွါသွံဉ်ထံးအဖိခိၣ်ဘၣ်ဒီး, တၢ်တဘၣ်တြီအိၣ်လၢအကအိၣ်ဒီး
မုဂ်ခွါတၢ်ရၢလိာ်ဒီး ပုၤဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤလၢအမ့ၢ်အမၤမ့တမ့ၢ်အဝၤဒၣ်လဲၣ်န့ၣ်ဘၣ်.

၄.၃.၂ မ့ၢ်နၢ်သက့ဒ်န့ၣ်ဒီး, မုဂ်ခွါတၢ်ရၢလိာ်လၢ ပုၤဟ့ၣ်မၤစၢၤပုၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်လိာ်ဘၣ်အပုၤမၤတၢ်ဖိ ဒီးပုၤဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်
ထွဲမၤစၢၤဖိအဘၢၣ်စၢၤန့ၣ် မ့မ့ၢ်တၢ်လၢအမၤအမၤတရီတပါ မ့တမ့ၢ် ဟံးန့ၢ်တၢ်ဘၣ်ဘျးလၢမုဂ်ခွါသွံဉ်ထံးအဖိခိၣ်ဒီး
တၢ်စံၣ်ညီၣ် ဒ်တၢ်သကဲၣ်ပဝးအတၢ်ဘျၢအိၣ်ဝဲအသိး ကဘၣ်တၢ်သူအိၣ်လီၤ.

၄.၃.၃ မ့မ့ၢ်မုဂ်ခွါတၢ်ရၢလိာ်လၢ ပုၤဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဖိ ဒီးပုၤဟ့ၣ်မၤစၢၤပုၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်လိာ်ဘၣ်အပုၤမၤတၢ်ဖိ လၢ
အတမ့ၢ် ပုၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲဒဲကဝီဖိဘၣ် အဘၢၣ်စၢၤ လီၤဆိဒ်တၢ် ပုၤထံၣ်ဂၤကီၢ်ဂၤဖိတဖၣ်န့ၣ် တၢ်တဘၣ်သဆၣ်ထီၣ်အိၣ်
လုၤတက့ၤဘၣ်.

၄.၃.၄ ပုၤမၤတၢ်ဖိလၢအမၤစၢၤပုၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်လိာ်ဘၣ် တဂၤလၢလၢလၢအအိၣ်ဒီးမုဂ်ခွါတၢ်ရၢလိာ်ဒီးပုၤဒီးန့ၢ်ဘၣ် တၢ်ဆိၣ်ထွဲ
မၤစၢၤဖိန့ၣ်ကဘၣ်ဒုးသ့ၣ်ညါအတၢ်မၤခိၣ်လၢအတၢ်ရၢလိာ်အဂ့ၢ်အကျါလီၤ.

၄.၃.၅ တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအတၢ်ကရၢကရိခိၣ်န့ၣ် လၢအမ့ၢ်စ့ၢ်ကီးတၢ်သကဲၣ်ပဝး အတၢ်ဘျၢကရၢခိၣ်န့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်
ကဘၣ်မၤတၢ်လၢအကြးအဘၣ်ဒ်တၢ်ဘျၢအိၣ်ဟံၣ်အသိး ဖဲတၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါအိၣ်လၢ တၢ်ရၢလိာ်ဒီးပုၤဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲ
မၤစၢၤဖိအိၣ်ထီၣ်ဝဲအခါ ဒ်သိးတၢ်မၤအမၤတရီတပါမ့ၢ်ဂ့ၢ် တၢ်ဟံးန့ၢ်တၢ်ဘၣ်ဘျးလၢ မုဂ်ခွါသွံဉ်ထံးအဖိခိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ် သုတ
အိၣ်ထီၣ်တဂ့ၤအဂီၢ်လီၤ.

V. တၢ်သကဲၣ်ပဝးအတၢ်ဘျၢ မ့ၢ်တၢ်ဘျၢလၢအမူ (အခီပညီမ့ၢ်တၢ်ဘျၢလၢတၢ်ဆိတလဲအိၣ်သ့ဒီးဝဲ)

၅.၁ တၢ်သကဲၣ်ပဝးအတၢ်ဘျၢတဘျၢအံၤမ့ၢ်တၢ်ဘျၢလၢ အမူ လီၤ. စံးတၢ်န့ၣ်လၢတၢ်အိၣ်သးအဖိခိၣ်တၢ်မ့ၢ်ဘၣ်ဆိတလဲ
အိၣ်လၢတၢ်ကြးဝဲဘၣ်ဝဲအဂီၢ်န့ၣ် တၢ်ဆိတလဲမၤဘၣ်ဂီၢ်အိၣ်သ့ဖဲတၢ်ကရိကရိလၢအဆဲးလီၤတ့ၢ်အမံၤကီးဖုဒဲးဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်
အၢၣ်လီၤတုၢ်လိာ်လၢလၢပုၤပုၤအခါလီၤ.

၅.၂ မှုမ်းခဲအံတကီခါ၊ တံဘျာဝဲအံကစာယာ် တံကရကရိဟ့ၣ်တံဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤလၢအဆးလီၤတံလံအမံၤ တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တကတီၢ်ယီၤ, တံကရကရိဟ့ၣ်တံဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ လၢအဂၤတဖၣ် လၢအမၤသကိးတံဒီး CCSDPT လီၤလီၤမ့ၢ်ဂ့ၤ, လၢအမၤခီဖျိကရၢအဂၤတဖုဖုမ့ၢ်ဂ့ၤ အသးမ့ၢ်အိၣ်ဆးလီၤယုာ်အမံၤဒီးတံတူၢ်လိာ်မုာ်အိၣ်ဝဲလၢအဂီၢ်လီၤ.

VI. တံလူၤပိာ်မၤထွဲက့ၤ ဒီး တံစူၢ်တံဘျာ

၆.၁ လံာ်တံသကဲာ်ပဝးအတံဘျာတဘ့ၣ်အံၤ တံကရကရိဟ့ၣ်တံဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ အခိၣ်တဖၣ် ဆးလီၤတံလံ အမံၤ လၢတံကရကရိအဂီၢ်ခါဒါးအသိးလံ. တံဆးလီၤမံၤတဘျီအံၤ ပာ်ဖျါထီၣ်တံပနီၣ်လၢအမ့ၢ်

၆.၁.၁ အဝဲသ့ၣ် ဖး, နာ်ပာ်, ဒီးအာ်လီၤတူၢ်လိာ်ဝဲတံဘျာသ့ၣ်တဖၣ် လၢအအိၣ်ကွဲးလီၤအသးလၢ လံာ်တံသကဲာ်ပဝး အတံဘျာ အပူၤအံၤလၢလၢပဲၤပဲၤလံန့ၣ်လီၤ.

၆.၁.၂ အဝဲသ့ၣ်ကဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါရၢလီၤက့ၤတံဘျာသ့ၣ်တဖၣ်အံၤဆူအတံကရကရိဝဲကျိၤလၢအဟ့ၣ်တံဆိၣ်ထွဲ မၤစၢၤတကျိၤစုာ်စုာ်, ဒီးကမၤလီၤတံဝဲဒ်သိး အပူၤမၤတံဖိတဖၣ်ကလူၤပိာ်ထွဲတံဘျာသ့ၣ်တဖၣ်အံၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

၆.၁.၃ အဝဲသ့ၣ်ကဒုးအိၣ်ထီၣ်တံအိၣ်သးဖဲ တံမၤအမၤတရိတပါလၢမုာ်ခါသ့ၣ်ထံးအဖီခိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, တံပံးန့ၢ်တံဘၣ် ဘျးလၢမုာ်ခါသ့ၣ်ထံးအဖီခိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, တံသူကမုာ်တံစိတံကမီၤမ့ၢ်ဂ့ၤ, တံအိၣ်ကဘျးအိၣ်ကဘျာကျိၣ်စုမ့ၢ်ဂ့ၤအိၣ်ထီၣ် သုတန့ၢ်တဂ့ၤအဂီၢ် ဒီးအဝဲသ့ၣ်ကမၤဝဲဒ်သိးပုၤကစူၢ်သကိးတံသကဲာ်ပဝးအတံဘျာအံၤအဂီၢ်လီၤ.

၆.၁.၄ အဝဲသ့ၣ်အပူၤမၤတံဖိတဂၤစုာ်စုာ် ကလူၤပိာ်ထွဲဒီးစူၢ်တံဘျာသ့ၣ်တဖၣ်အံၤလုၤတုာ်လုၤတီၤအဂီၢ် အဝဲသ့ၣ်ကဒုး အိၣ်ထီၣ်လံာ်ပံးယာ်ဒဲဝဲ ဒ်သိးအပူၤမၤတံဖိတဖၣ်ကဟ့ၣ်တံအာ်လီၤအီၤလီၤဒီးဆးလီၤအမံၤလၢကလူၤပိာ်မၤထွဲဒီး စူၢ် တံဘျာသ့ၣ်တဖၣ်အံၤအဂီၢ်လီၤ.

၆.၁.၅ အဝဲသ့ၣ်ကရၢလီၤ တံသကဲာ်ပဝးအတံဘျာအံၤလၢကျိၣ်လၢအပူၤမၤတံဖိလၢဟီၣ်ကဝီၤပူၤဒီးဒဲကဝီၤပူၤကနာ်ပာ် ဝဲအဂီၢ်တကးဘၣ် ပုၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲဖိလၢအဒီးန့ၢ်ဘၣ်တံဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ်ကနာ်ပာ်စုာ်ကိးဝဲအဂီၢ်လီၤ.

၆.၁.၆ အဝဲသ့ၣ်ကမၤတံတီခိၣ်ရိၣ်ခဲဒ်သိး အတံမၤစၢၤဝဲကျိၣ်ကိးကျိၣ်ဒဲး ဒီးအပူၤမၤတံဖိကိးဂၤဒဲး ကလူၤပိာ်မၤထွဲဒီး စူၢ်သကိး တံသကဲာ်ပဝးအတံဘျာအံၤအဂီၢ်လီၤ.

၆.၁.၇ အဝဲသ့ၣ်ကမၤလီၤတံဝဲဒ်သိး တံပတံထီၣ်ဘၣ်ပးတံမၤကမုာ်တံဘျာအံၤမ့ၢ်အိၣ်ထီၣ်လံန့ၣ်, အဝဲသ့ၣ်ကပိာ်ထံ သမံသမိး ယုၤသ့ၣ်ညါတံဂ့ၢ်တံကျိၣ်လီၤတံလီၤဆးဝံၤ, ကဟ့ၣ်ဝဲတံစံၣ်ညီၣ် ဒ်အတံကရကရိတံဘျာအိၣ်အသိး တုၤလီၤတီၤလီၤန့ၣ်လီၤ.

၆.၁.၈ တံကရကရိဟ့ၣ်တံဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတဖုစုာ်စုာ် အပူၤမၤတံဖိကိးဂၤဒဲး အိၣ်ဒီးမူဒါတဂၤစုာ်စုာ်လၢ တံနာ်န့ၢ်အီၤ ကဘၣ်သ့ လၢအကလူၤပိာ်မၤထွဲအတံကရကရိဒဲဝဲအတံဘျာဒီးအကလူၤပိာ်မၤထွဲယုာ်တံသကဲာ်ပဝးအတံဘျာအံၤ ကိးဆၢက တီၢ်ဒဲး လၢတံအိၣ်သးကိးမံၤဒဲး အပူၤန့ၣ်လီၤ.

ဆဲးလီမိန်း CCSCPT ကရုဏာအသိး လာကရဟ့ုာ်တၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤအခါၣ်စး

Thai Burma Border Consortium (TBBC)

American Refugee Committee (ARC)

Aide Medical International (AMI)

World Education

COERR – Catholic Office for Emergency Relief and Refugees

Handicap International

ICS - Asia

International Rescue Committee (IRC)

Jesuit Refugee Services (JRS)

Malteser International

MSF – Medicines Sans Frontiers

Right to Play

Ruammit – DARE

Norwegian Church Aid (NCA)

SVA – Shanti Volunteer Association

TOPS – Taipei Overseas Peace Service

WEAVE – Women’s Education for Advancement & Empowerment

ZOA Refugee Care

ADRA – Adventist Development & Relief Agency

IRC – Overseas Processing Entity (OPE)

Solidarities